

Válasz Dr. Raffay Ágnes opponensi véleményére

Nagyon szépen köszönöm az opponens asszony észrevételeit, amelyek részletesen és jól követhetően kerültek megfogalmazásra a bíralatában.

Az értekezés témájának újszerűsége, tudományos jelentősége

A doktori értekezés témájának aktualitása a változó jogi környezet miatt még megfelelő, de a várható képzési- és kimeneti követelmény-változás utat nyit a további kutatási irányok felé. Örömmel veszem, hogy a társadalmi jelentőség megalapozottnak tekinthető.

A szakirodalom feldolgozásának színvonala

A feldolgozott nagyszámú szakirodalom egy hosszú kutatási folyamat eredménye, amely kimenetei a dolgozat különböző részeiben kerülnek bemutatásra. A közoktatás rendszerének bemutatását azért tartottam fontosnak, mert a végzettek a felsőoktatás inputjaiként jelentkeznek a piacon. Elfogadom, hogy ez a rész tovább lett volna szűkíthető.

A kutatási célok megfogalmazása

A kutatási irányok kijelölésének egzakt volta a tématerületen szerzett oktatói tapasztalatomnak köszönhető, szándékom szerint az évek folyamán kibontakozó változások és azok hatásai kerültek az értekezés fókuszába. A hipotézisek a turisztikai felsőoktatás széles spektrumát ölelik fel. A H2 hipotézis a műhelyvitan is kritikai bírálatot kapott, amelyet a megfogalmazott iránymutatások szerint – azaz az intézményi aspektus elhagyásával a rendszerszintű sajátosságok feltárására összpontosítva – próbáltam átalakítani. A 2. hipotézisben megfogalmazott tartalom vizsgálata ezért nem kötődik tantervi összehasonlításhoz, s a jelzett tudásdeficit meghatározásához meglátásom és tapasztalatom szerint nem elegendő az egyszerű tantervi háló-összehasonlítás. A tantárgyi tartalmak tételes összevetése során a tudáselemek meglétének vizsgálata útján, vagyis tudományos jellegű elemzésekkel azonosítható be a tudásdeficit, egyszerű tényként nem kezelhető. Mindezeket a dolgozatom készítése során megtettem, megalapozva a tudásdeficit tényét. A többciklusú képzési rendszerre átváltás hatásának vizsgálata az oktatott tananyagra az értekezés egyik fontos alappillére, valamint a beazonosított tudásdeficit kapcsolódik más hipotézisekhez is. A hipotézis gyengeségét elfogadom, más megfogalmazása illetve esetleg kutatási megközelítéssel történő vizsgálata lett volna szükségeszerű.

A H7 hipotézis lényegének megítélését elfogadom, de a gyakorlati hasznosíthatósága és a nemzetközi aspektusa okán tartottam fontosnak a magyar kutatási eredmények alátámasztására és megerősítésére.

A kutatás módszerei

Az alkalmazott kutatási módszertan a vizsgált tématerülethez illeszthető módszerek feltérképezése után került kiválasztásra, s örömmel olvastam opponens asszony véleményét annak helytállóságáról. A munkáltatói oldal mintájának választása véletlenszerűen történt, tekintettel arra, hogy a munkáltatók a turisztikai tevékenységek széles spektrumát képviseljék. A minta kiválasztásában a területi lehatárolás nem játszik befolyásoló szerepet, mivel a foglalkoztatói elvárások és tapasztalatok elsősorban a szakágazat sajátosságaihoz kötődnek.

A következtetések helytállósága

A harmadik hipotézis esetében az alapszak és a mesterszak KKK-inak vizsgálatát azért tartottam elegendőnek, mert a képzési programok esetében ezen közös tanulási eredmények kell, hogy megjelenjenek az egyes tantárgyak összesített képzési kimeneteként. A műhelyvita során kapott iránymutatás alapján a rendszerszintű elemzést tartottam szem előtt az intézményi szintű, tárgyi tematikák mélységéig hatoló vizsgálódással szemben.

Az oktatók pedagógiai képzettségének hiányát a felsőoktatás általános jogi kereteit meghatározó nemzeti felsőoktatásról 2011. évi CCIV. törvény oktatói munkakör létesítése és megszüntetése pontban megfogalmazott elvárásaira alapoztam. Elfogadom az opponens asszony véleményét a turizmus, mint multidiszciplína oktatására vonatkozóan a Pannon Egyetem esetében, de az intézmények gyakorlata nagyon eltérő, s a törvényi előírás hiányában az oktatóktól pedagógiai előképzettség nem várható el általánosan.

Az opponens asszony által bírált oktatási tevékenység melletti munkavégzés javaslatom egybecseng a felsőoktatás új munkakörének, a mesteroktatónak a feladatmegosztásával. Egyetértek abban, hogy általánosan nem alkalmazható a modell, de az értekezés által érintett területen az oktatók egy része, a gyakorlati tudás megszerzését alapozó témakörök esetében sikeres lehet. A MAB pozitívan értékeli a gyakorlati tapasztalattal rendelkező szakemberek bevonását a képzésbe.

Az oktatásmódszertani felkészítést a hatékony kompetenciafejlesztés egyik kulcsfontosságú elemének vélem, ezért fogalmaztam meg több javaslatot is e területre vonatkozóan. A tréningeken történő előadói készségfejlesztés mindenképpen jó megoldás, a konferencia-részvétel azonban nem fed le az oktatásban érintettek teljes körét.

A tömegoktatás jellegre vonatkozó kritikai megjegyzést elfogadom.

A középiskolai diákok felvételi tárgyakból mutatott érettségi eredményei a teljesítmények stagnálását illetve romlását mutatja, amely meg is jelenik a dolgozat keresleti elemzésében. A két tanítási nyelvű oktatás valóban az ország több középiskolájában zajlik, de ezen osztályokban végzett diákok nem minden esetben tanulnak tovább szakismereti tárgyaiknak megfelelő alapképzésen. A Turizmus-vendéglátás alapszak esetében a kimeneti nyelvi követelmény két idegen nyelvből tett, szakmai anyaggal bővített komplex nyelvvizsga, amely letétele a záróvizsgát tett és diplomát kapott hallgatók arányát figyelembe véve nehézségeket okoz. A nyelvi kimeneti követelmények teljesítésének problémája több évre visszamenően, illetve általánosan is fennáll, s erősebben olyan alapszakoknál jelentkezik, ahol nem egy, hanem kettő nyelvből tett nyelvvizsga megszerzése szükséges. A turisztikai szakma sajátosságai, valamint a kapott kutatási eredmények okán tartottam fontosnak e kihívással részletesen foglalkozni, amelyet statisztikai adatokkal támasztottam alá.

A negyedik hipotézisben a más tudományterületeken alkalmazott gyakorlat okán fogalmaztam meg javaslatként a Turizmus-menedzsment mesterképzés esetében is a nem egyenes ági alapszakokról érkezők számára biztosítandó felzárkóztató turisztikai alapozást a mesterképzés megkezdéséhez. Az opponens asszony véleményét elfogadom a területen, hogy a turisztikai alapozó tárgyak nem csak a tavaszi félévben kerülnek meghirdetésre, így azok egy félévre ütemezése a képző intézmény számára jelentős szervezési kihívást jelentene, míg a kevésszámú érintett kapcsán önálló kurzusok formájában nem lenne finanszírozható.

A szintetizáló ismeretek számonkérésének szükségességét a munkaadók fogalmazták meg, amely igényre reagálva jelöltem meg javaslatként a szigorlatok alkalmazását. Valószínűleg helyesebb

Pannon Egyetem Gazdálkodás- és Szervezéstudományok Doktori Iskola

Mondok Anita: Turisztikai szakemberképzés helyzetének elemzése és fejlesztésének lehetőségei a magyar felsőoktatásban c. doktori értekezés

Témavezető: Dr. habil. Pupos Tibor, egyetemi tanár

megfogalmazás lett volna a „szintetizáló gyakorlati feladat” elnevezés, amelybe az opponens asszony által megfogalmazott projektfeladat is kitűnően illeszkedne.

Az értekezéssel összefüggő publikációs tevékenység

Az értekezésben vizsgált hipotézisek és a vizsgálatok kapott eredményei folyamatos publikációs tevékenység során kerültek közlésre. A hét szakmai folyóiratban megjelent cikk és 12 konferencia-előadás illeszkedésének megállapítását köszönöm.

Az értekezés új vagy újszerű tudományos eredményei

Köszönöm az opponens asszonynak, hogy új- és újszerű tudományos eredménynek fogadja el az első, ötödik és hatodik tézist. A második és a hetedik tézis korábbi kifogásait elfogadom. A műhelyvita során felmerült a harmadik és negyedik hipotézis összevonásának lehetősége, amelyet végül az eltérő célcsoportok (egyenestudományi és nem egyenestudományi tudományterületről mesterképzésbe belépők) miatt elvettem. A fentebb megfogalmazott kifogások alapján elfogadom az opponens asszony véleményét a harmadik és negyedik hipotézissel kapcsolatban, ezek mélyebb átdolgozása lett volna szükséges.

Az értekezés felépítése, stílusa

Köszönöm, hogy észrevette azon igyekezetemet, hogy nem csak a szakmai kutatási tevékenységben, de az általános formai megoldásokban is az igényesség jelenjen meg. A közoktatási rendszer bemutatása valóban nem illeszkedik szorosan a dolgozat logikai menetébe, a problémával kapcsolatos kifogást elfogadom.

Szolnok, 2016. február 19.

Mondok Anita
Doktorjelölt